

DOM

Afsagt den 3. juli 2015 i sag nr. BS [REDACTED]

Inger [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

mod

[REDACTED] Forsikring A/S
[REDACTED]
[REDACTED]

Sagen, der er anlagt den 14. januar 2011, drejer sig om sagsøgerens krav på erstatning for erhvervsevnetab og godtgørelse for svie og smerte samt varigt mén i anledning af et færdselsuheld, som sagsøgeren var involveret i den 22. maj 2006, herunder om der er årsagssammenhæng mellem færdselsuheldet og sagsøgerens gener samt den beløbsmæssige opgørelse af kravet.

Dommen er affattet uden en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2, men med forklaringer.

Påstande

Sagsøgeren, Inger [REDACTED] har nedlagt påstand om, at sagsøgte, [REDACTED] Forsikring A/S, skal betale 480.287,50 kr. med tillæg af procesrente fra 18. oktober 2014, subsidiært et mindre beløb efter rettens skøn.

Sagsøgte har påstået frifindelse.

Sagens nærmere omstændigheder

Inger [REDACTED] var den 22. maj 2006 involveret i et færdselsuheld, idet hun i sin bil blev påkørt bagfra af en anden bilist.

Til brug for en sag vedrørende sygedagpenge mellem [REDACTED] Kommune og [REDACTED] A/S blev der den 8. oktober 2009 indhentet en skønserklæring om færdselsuheldet fra bilinspektør Per Bo Hansen. Af skønserklæringen fremgår blandt følgende:

"A1

Skonsmanden anmodes om at beregne hastighedsændringen på det køretøj, dagpengemodtageren førte på tidspunktet for uheldet den 22. maj 2006"

"Hastighedsændringen er beregnet mellem 5,8 og 10,9 km/t..."

Der har under sagen været fremlagt udskrift af Inger [REDACTED] patientjour-

nal, speciallægeerklæring af 18. september 2007 fra overlæge Karen Østergaard, statusattest af 17. januar 2008 fra speciallæge i neurologi, Jacob Geday, generel helbredsattest af 6. marts 2008 fra læge Ole Kraft, speciallægeerklæring af 10. maj 2009 fra speciallæge i neurologi Erik Lehfeldt og erklæring af 14. august 2009 fra Region Midtjylland vedrørende voksenpsykologisk undersøgelse.

Retslægerådet har i en erklæring af 20. august 2012 bl.a. udtalt følgende:

"Spørgsmål A:

Er der, når bortses fra anamneseoptagelsen, holdepunkter for at fastslå, at påvirkninger, Inger [redacted] måtte have været udsat for i forbindelse med påkørslen ("hastighedsændring på mellem 5,8 og 10,9 km/t", jf. svar A1 i skonerklæring af 8. oktober 2009 (bilag A)) den 22. maj 2006, er årsag til de gener, der den 27. september 2007 fører til vedvarende sygdomsmeddelinger.

Nakkesmerter og hovedpine er beskrevet opstået/forværret efter ulykken 22.05.06, hvilket taler for en sammenhæng. Imod taler, at der ikke er påvist fysisk skade, og at sagsøger tidligere har lidt af hovedpine/migræne.

Der er generelt meget dårlig sammenhæng mellem subjektive klager og den fysiske kraftpåvirkning ved whiplashsymptomer.

Spørgsmål B:

Er der i det lægelige materiale holdepunkter for at fastslå, at den accentuering af sagsøgers gener, der efter journalmateriale indtræder i perioden 2007-2008, kan henføres til påvirkninger, Inger [redacted] var udsat for i forbindelse med kollisionen den 22. maj 2006, også når henses til traumets intensitet.

En forværring af gener, som opstår mere end et år efter ulykken, kan ikke henføres til ulykken i 2006.

Spørgsmål C:

Kan det tænkes, at Inger [redacted] hovedgener, der efter det oplyste er af migrænoid karakter, kan henføres til andre forhold end nakkespændinger.

Som anført ved neurologisk konsultation (bilag 5) kan hovedpinen også opfattes som en forværring af tidligere migræne.

Spørgsmål D:

I det omfang Retslægerådet måtte lægge til grund, at Inger [redacted] ved påkørslen den 22. maj 2006 var udsat for et whiplashtraume, ønskes det oplyst, om der er holdepunkter for at fastslå, at gener, der måtte kunne henføres hertil, er varige.

Det ønskes i tilslutning hertil oplyst, om gener efter sådanne forvridninger sædvanligvis er forbigående.

Sagsøger har langvarige smerteklager, men der er ikke påvist irreversible varige fysiske skader. Retslægerådet kan ikke udtale sig om det fremtidige forløb. I mere end 90 % af tilfældene er generne efter et whiplashtraume forbigående og aftager efter uger til måneder,

men i enkelte tilfælde udvikles mere kroniske smertetilstande.

Spørgsmål E:

Er der holdepunkter for at fastslå, at Inger [redacted] lider af en kronisk smertetilstand.

I givet fald ønskes det oplyst, om det er muligt at fastslå, hvad der er årsag til udviklingen af et sådant smertekompleks.

Det ønskes med relation til kollisionen den 22. maj 2006, også henset til dennes intensitet, oplyst, om en sammenhæng med denne er sikker, herunder om der er en klar sandsynlighedsovervægt for en sådan sammenhæng.

Sagsøger lider af kroniske nakkesmerter og anfald med hovedpine. Der er beskrevet ømme nakkemusklér, som kan være årsag til symptomerne. Der henvises til besvarelsen af spørgsmål A.

Spørgsmål F:

Er gener som de, Inger [redacted] påberåber sig, almindeligt forekommende i den danske befolkning, også hos personer, der ikke har været udsat for traumatiske påvirkninger.

Det ønskes herunder oplyst, om psykosociale omstændigheder eller andre forhold kan initiere en udvikling, der resulterer i kronisk smertetilstand.

Nakkesmerter og periodevis hovedpine er hyppigt forekommende i befolkningen. Smerter er subjektive symptomer, som afhænger af både fysiske, psykiske, sociale og arbejdsmæssige forhold.

Spørgsmål G:

Er der holdepunkter for at fastslå, at Inger [redacted] som følge af påvirkninger, hun måtte have været udsat for i forbindelse med kollisionen den 22. maj 2006, er kognitivt reduceret, også når henses til traumets intensitet.

I givet fald hvilke.

Der er ikke påvist kognitive deficits med relation til kollisionen 22.05.06.

Spørgsmål H

Er der holdepunkter for at fastslå, at de konstaterede radiologiske forandringer i Inger [redacted] columna thoracalis er opstået som følge af et traume.

Radiologisk er der beskrevet lette slidgigtforandringer i brystvirvelsøjlen, hvilket ikke kan tilskrives et traume.

...

Spørgsmål I:

Retslægerådet bedes oplyse, om sagsøger ved kollisionen kan antages at have været udsat for et traume med fysisk eller psykisk påvirkning, der er egnet til at forårsage den i sagen beskrevne tilstand. Retslægerådet bedes således i sin besvarelse tage stilling til, om sag-

søger ved uheldet har været udsat for en hastighedsændring, der er egnet til at forårsage den i sagen af sagsøger og i det lægelige materiale beskrevne helbredstilstand med deraf følgende funktionstab/sygdom.

En påkørsel bagfra giver typisk en ekstension/fleksion i halshvirvelsøjlen – et såkaldt whiplashtraume. Der er en meget dårlig sammenhæng mellem subjektive klager og den fysiske kraftpåvirkning ved whiplashsymptomer.”

Arbejdsskadestyrelsen har i en afgørelse af 18. september 2014 vurderet Inger [REDACTED] méngrad til 5 % og Inger [REDACTED] erhvervsevnetab til 25 %.

Arbejdsskadestyrelsen har i afgørelsen bl.a. anført følgende:

”Vi vurderer, at den påvirkning, som Inger [REDACTED] var udsat for ved ulykken, er forenelig med efterfølgende nakkegener. Vi finder det derfor overvejende sandsynligt, at Inger [REDACTED] nakkegener er forårsaget af ulykken den 22. maj 2006 ...”

Af en aktindsigt i Arbejdsskadestyrelsens lægekonsulents vurdering fremgår bl.a. følgende:

”19JUN2013, TBR, NUMMER: 3

...

Bilag 1Q fra RR afviser nærmest årsagssammenhæng.

Der er forudbestående hovedpine.

...

Vi behøver vel ikke nødvendigvis at være enig med RR.

Vil gerne at makker ser med.

Mvh TBR

24JUN2013, LPN, NUMMER: 4

Efter at have gennemlæst bilag enig med TBR, men B1.1.1”

Inger [REDACTED] krav er opgjort som følger:

1. Godtgørelse for svie og smerte,
jf. erstatningsansvarslovens § 3:
Maks svie og smerte kr. 71.500,00
2. Godtgørelse for varigt mén, jf.
erstatningsansvarslovens § 4:
5 % af 817.500 kr. = 40.875 kr.,
reduceret 10 % pga. alder kr. 36.787,50
3. Erstatning for erhvervsevnetab, jf.
erstatningsansvarslovens § 5:
25% af 10x186.000 kr.
(150.000 kr. pristalsreguleret med 23,97%)
= 465.000 kr., reduceret med 20 % pga. alder kr. 372.000,00

I alt

kr. 480.287,50

Forklaringer

Inger har forklaret, at hun den 22. maj 2006 kørte i bil ad Frederiks Alle ved krydset med Jægergårdsgade. Hun holdt stille, da der var kø foran. Hun blev ramt bagfra af en bil. Hun husker ikke selve ulykken, men husker at hun steg ud og satte sig på fortovet, idet hun havde det dårligt. Hun så efterfølgende, at hun var kørt op i den forankørende bil og havde bøjet anhængertrækket på denne. Hendes bil blev efterfølgende erklæret total-skadet, og de fik 36.000 kr. for den. Den forankørende bilist begyndte at skælde den bagvedkørende bilist, som havde påkørt hende, ud. Den bagvedkørende havde kørt hurtigt, måske 60 – 70 km/t, muligvis for at nå over krydset. Hun havde hørt hvinende bremses fra den bagvedkørende. Hendes datter, som var med i bilen, kom på skadestuen. Hun tog ikke selv på skadestuen den dag, men fik det dårligere og dårligere og gik til læge ugen efter. På det tidspunkt var der dårlig stemning i hendes lægehus, fordi lægerne lå i skilsmisse. Lægen tog sig derfor ikke ordentligt af hende. Han sagde bare, at hun skulle gå hjem. En måned efter fik hun en henvisning til en fysioterapeut, men det virkede slet ikke, og hun stoppede derfor straks med det. Året efter fik hun ti fysioterapeutbehandlinger, men de var uden virkning. Hun prøvede også kraniosakralterapi. Hun gik ikke til læge i den første periode, fordi hun levede nærmest som en zombie og kun kunne overkomme de ting, hun skulle. I efteråret 2007 var hun til en jobmesse. Der var alt for meget lys og lyd, og det var stærkt generende. Hun spurgte en person i en A-kassestand, hvad hun skulle gøre. Hun fik at vide, at hun skulle melde sig syg. Det gjorde hun. Det er rigtigt, at hun tidligere har haft problemer med hovedpine. Hun fik taget nogle prøver, der viste, at hun ikke havde migræne. Hun fandt ud af, at det blot hang sammen med, at hun skulle huske at drikke nok. Hun har altid søgt fuldtidsjobs og arbejdet på fuldtid. Hendes linjefag som lærer passede imidlertid dårligt ind. Derfor havde hun svært ved at få faste stillinger. Hun ville gerne læse videre, fordi hun ville mere. Efter ulykken har hun slet ikke kunnet søge jobs. Hun er i 2013 blevet visiteret til fleksjob, og det har fungeret med 15 timer om ugen, således at seks timer af disse har været brugt til forberedelse. Hun har ikke fleksjob nu, men søger. Erklæringen fra speciallæge Jacob Geday bærer præg af, at han var meget gal på hende, fordi hun kom for sent. Det var en nedværdigende oplevelse. Hun fik et hovedpineskema med hjem, og de mødtes yderligere én gang. Der var dårlig kemi mellem dem. Om sygedagpengesagen mellem [redacted] Kommune og [redacted] ved hun, at [redacted] betalte et forligsmæssigt beløb til kommunen.

Jan har forklaret, at han var involveret i færdselsuheldet den 22. maj 2006, idet han kørte foran Inger [redacted] Vidnets forklaring om færdselsforklaringen, således som den er gengivet i Aarhus Rets dom af 26. november 2014, side 29 – 30, er blevet læst op for vidnet, der har vedstået forkla-

ringen. Vidnet har supplerende forklaret, at Inger [REDACTED] virkede meget konfus efter uheldet. Han foreslog, at de skulle ringe til politiet, men Inger [REDACTED] ville ikke snakke om noget som helst.

Procedure

Inger [REDACTED] har til støtte for sin påstand gjort gældende, at der er årsagssammenhæng mellem færdselsuheldet den 22. maj 2006 og Inger [REDACTED] helbredsmæssige og arbejdsmæssige følger. Det fremgår af Inger [REDACTED] og vidnet Jan [REDACTED] forklaringer, at hun blev påkørt med betydelig kraft, og der var således ikke tale om en beskeden påkørsel. Der er relevante akutsymptomer, idet Inger [REDACTED] var til læge en uge efter uheldet og beskrev smerter i nakken. Fra den 10. maj 2007 har Inger [REDACTED] haft regelmæssige lægebesøg i anledning af det, der skete ved uheldet. Inger [REDACTED] blev sygemeldt den 27. september 2007 "på grund af eftervirkninger efter piskesmæld", og overlæge Karen Østergaard har i sin speciallægeerklæring af 18. september 2007 stillet diagnosen piskesmæld. Retslægerådet har i svar A anført, at "nakkesmerter og hovedpine er opstået/forværret efter ulykken den 22. maj 2006, hvilket taler for en sammenhæng". Dette sammenholdt med svar E taler for en årsagssammenhæng mellem uheldet og Inger [REDACTED] nakkegener. Arbejdsskadestyrelsen har vurderet Inger [REDACTED] méngrad til 5 % og erhvervsevnetabet til 25 %, og styrelsens speciallægekonsulenter har vurderet, at der er årsagssammenhæng mellem uheldet og Inger [REDACTED] gener. Arbejdsskadestyrelsen har kendt Retslægerådets vurdering, og der skal et særligt sikkert grundlag til for at tilsidesætte Arbejdsskadestyrelsens udtalelse. Godtgørelsen og erstatningen kan opgøres som i påstanden, idet Inger [REDACTED] årsløn i medfør af erstatningsansvarslovens § 7, stk. 2, kan fastsættes til 150.000 kr. svarende til et gennemsnit af Inger [REDACTED] indkomst i årene forud for skaden. Selv hvis Inger [REDACTED] først anses for sygemeldt fra september 2007, har Inger [REDACTED] været sygemeldt i mere end et år, hvorfor godtgørelsen for svie og smerte skal udmåles til det maksimale beløb på 71.500 kr.

[REDACTED] A/S har til støtte for sin frifindelsespåstand gjort gældende, at der ikke er årsagssammenhæng mellem færdselsuheldet den 22. maj 2006 og Inger [REDACTED] gener efter hendes sygemelding næsten 1½ år senere, den 27. september 2007. Det fremgår af skønserklæringen af 8. oktober 2009, at påvirkningen ved færdselsuheldet var beskeden. Det lægelige materiale giver indtryk af meget beskeden akutsymptomer, og der er ikke holdepunkter for at fastslå, at senere gener heller ikke efter accentuering i 2007-2008 kan henføres til færdselsuheldet, hvortil bemærkes, at Inger [REDACTED] ikke har været lægesøgende i perioden fra uheldet til sygemeldingen den 27. september 2007. Udviklingsforløbet kontraindicerer årsagssammenhæng, og en eventuel accentuering af generne kan henføres til Inger [REDACTED] migræneagtige lidelse, der var forudbestående. Der er efter Retslægerådet udtalelse ikke ført bevis for en sammenhæng mellem uheldet og Inger [REDACTED] uspecifikke gener. Der er end ikke skabt den fornødne sandsynlighedsovervægt for en så-

dan sammenhæng, og Inger [REDACTED] hovedgener kan lige så vel betragtes som en forværring af tidligere migræne. Retslægerådet har fastslået at en eventuel kognitiv reduktion ikke kan henføres til færdselsuheldet. Speciallægeerklæringen fra overlæge Karen Østergaard og den efterfølgende udredning på neurologisk afdeling, Aarhus Universitetshospital, synes uoverensstemmende. Arbejdsskadestyrelsens vejledende udtalelse hviler på en urigtig forudsætning om, at der foreligger det fornødne bevis for en årsagssammenhæng mellem Inger [REDACTED] hoved-/nakkegener og færdselsuheldet. Retslægerådets besvarelse giver således ikke grundlag for en sådan antagelse. Der er uanset årsagssammenhæng ikke grundlag for Arbejdsskadestyrelsens antagelse om en erhvervstabsprocent på 25, hvorved bemærkes, at nakkegener som angivet er almindeligt forekommende i den danske befolkning, uden at dette nødvendigvis giver sig udslag i erhvervshæmmende begrænsninger. Der er ikke grundlag for at fastsætte Inger [REDACTED] årsløn efter erstatningsansvarslovens § 7, stk. 2, idet dette bør ske efter hovedreglen i § 7, stk. 1. Der bør ved fastsættelse af erstatning lægges vægt på, at Inger [REDACTED] ikke forud for uheldet har haft en varig og stabil tilknytning til arbejdsmarkedet.

Rettens begrundelse og resultat

Ved færdselsuheldet den 22. maj 2006 blev Inger [REDACTED] som fører af en personbil påkørt bagfra af en anden bil, mens hun holdt stille. Bilinspektør Per Bo Hansen har i en skønserklæring af 8. oktober 2009 beregnet hastighedsændringen på Inger [REDACTED] køretøj til mellem 5,8 og 10,9 km/t.

Retslægerådet har udtalt, at Inge [REDACTED] nakkesmerter og hovedpine er beskrevet opstået/forværret efter ulykken den 22. maj 2006, hvilket taler for en sammenhæng, mens det forhold, at der ikke er påvist fysisk skade, og at Inger [REDACTED] tidligere har lidt af hovedpine/migræne, taler imod en sammenhæng.

Retslægerådet har endvidere udtalt, at nakkesmerter og periodevis hovedpine er hyppigt forekommende i befolkningen, og at smerter er subjektive symptomer, som afhænger af fysiske, psykiske, sociale og arbejdsmæssige forhold.

På den anførte baggrund har Inger [REDACTED] ikke bevist, at der er årsagssammenhæng mellem færdselsuheldet den 22. maj 2006 og hendes gener. Retten har i den forbindelse også lagt vægt på, at hastighedsændringen og dermed kraftpåvirkningen ved færdselsuheldet ifølge skønserklæringen har været beskeden, jf. herved Højesterets dom i U2011.128H.

Det forhold, at Arbejdsskadestyrelsens lægekonsulenter har haft en anden opfattelse af årsagssammenhængen end Retslægerådet kan ikke føre til et andet resultat.

Retten tager derfor [REDACTED] A/S' frifindelsespåstand til følge.

Retten har ved fastsættelse af sagens omkostninger lagt vægt på sagens karakter og økonomiske værdi, herunder at sagen har været forelagt for Retslægerådet og Arbejdsskadestyrelsen. Sagsomkostningsbeløbet skal dække sagsøgtens udgifter til advokatbistand inkl. moms.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, [REDACTED] Forsikring A/S, frifindes.

Sagsøgeren, Inger [REDACTED] skal i sagsomkostninger til sagsøgte inden 14 dage betale 50.000 kr.

Rasmus Damm

/alm

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Aarhus , den 3. juli 2015.

Alice Lütken Mikkelsen, retsassistent